

La crisi industrial

Durant el període de tres anys—27-28-29—més o menys es ve parlant de la crisi industrial que afecta la Península Ibèrica i d'una manera especial a Catalunya, per ésser en definitiva on radica el pols de la qüestió.

I aquesta crisi ha culminat en el seu punt àlgid en la indústria tèxtil i auxiliars de la tèxtil. Això es ve dient amb una santa persistència. Aquests afers tenen una repercussió extraordinària per la marxa normal de la vida social i al capdavant el Govern atent als problemes de producció i de consum ha de dictar unes mesures de caràcter informatiu en primer terme i últimament aquelles mesures encaminades a esmenar les causes de la crisi.

Ens trobem avui, doncs, que es recull una àmplia i sincera manifestació de les causes productores de la crisi. Abans de tot: ¿existeix la crisi? Per a contestar concretament aquest punt ens decantem per l'afirmativa. Sí; existeix la crisi, però no d'un alcanç tan profund com es vol donar a entendre.

Les diferents Associacions de Filats, Teixits i Auxiliars han respost l'enquesta governamental en el sentit que la crisi afecta un trenta per cent en relació a l'any 1914, punt inicial de partida per l'estudi comparat de la producció i del consum. Això sempre considerat en termes de generalització, sense entrar a determinades localitats o determinats nuclis de producció i de consum.

Les estadístiques darrerament formades ens diuen l'existència d'uns dos milions de ptes i d'uns noranta mil talers. Aquesta maquinària en perfecte estat de conservació i la majoria totalment renovada des de l'any 1914. Amb un

utillatge modern—mantes vegades moderníssim—perfectament adequat a les nostres necessitats i a una alçada difícilment superada en la resta d'Europa es podria aconseguir una producció que depassaria de bon troç la xifra de crisi—aquest 30 per cent—de producció si es trobava sortida als productes en un mercat convenient.

En llocs on la xifra d'exportació es exiguua, el mercat interior, o sigui el consum interior és essencial. Augmentar la capacitat adquisitiva d'aquest mercat interior és una de les més grans mesures a prendre. Per esmenar aquesta qüestió cal dictar en ferm una colla de disposicions endegades a resoldre qüestions socials esboçades, però no resoltes de conformitat a una sana política social. Resoldre aquests afers com l'austruà amagant el cap sota l'ala, és fer-les cròniques, exasperants i la qual tivantor produïx moviments impensats i completament irremeiables.

I també—com a membres de la família Europea—cal solucionar el problema econòmic de l'exportació. S'ha de fer de manera que els nostres articles tinguin una fàcil sortida cap als altres mercats mundials, en lliure concurrència, la bondat dels articles i l'economia dels preus, lliuren la batalla de la venda.

Mentre no es vagi a cercar la manera d'atreure mercats i donar lloc que el consum sigui més intens, totes les altres mesures—reducció de maquinària, disminució d'hores de treball, restricció en establir noves fàbriques, etc., etc.—no passaran d'ésser unes tintirintaines sense cap eficàcia positiva.

JOAN SELVAS I CARNÉ

AL VOLT DEL PREMI CREXELLS

Divendres d'aquesta setmana ha de fallar-se l'adjudicació de les set mil pessetes que constitueixen el premi Crexells, i que segons els estatuts s'ha d'atorgar a la millor novel·la publicada o inèdita presentada a concurs.

Aquesta nova quedaria acabada aquí si no fos que molt abans de la data assenyalada ja s'ha parlat de si la pugna decisiva sobre el «Premi Crexells» es concentrarà, finalment, entre «El cercle màgic», de Puig i Ferrer i «Fanny», de Carles Soldevila. Ara bé; «Fanny», és inèdita i corre la veu que és una obra tan curta que no arriba a ésser una novel·la, sinó un conte llarg, allò que els francesos en diuen una «nouvelle». Hi ha la impressió, sortida de converses tingudes per membres del Jurat del Premi, que «Fanny» no té la mida reglamentària exigida pels estatuts. És a dir que a direta llei, amb el reglament o estatuts a la mà, «Fanny» hauria d'ésser eliminada abans de la votació, com va fer-se l'any passat amb dues obres, una d'Alfons Maseras i un altra de Massó i Ventós. Aleshores, eliminada «Fanny», cosa que els estatuts exigeixen, puix que demanen una novel·la d'un mínim de dues centes pàgines i la d'En Soldevila no hi arriba, la lluita s'establiria entre «El cercle màgic» i «Les llàgrimes de Sant Llorenç», d'En Pere Coromines. Però sembla que hi ha la intenció, per part d'alguns, de premiar Soldevila, tot i passant per damunt del reglament.

I el que és més llastimós, és que les preferències envers l'obra de Soldevila, s'atribueixen a conxorxes extraliteràries i a pressions editorials.

Nosaltres no volem creure però que el jurat espreni a aquests tripijocs i que si el premi va a en Soldevila, serà perquè li reconeixen mèrits literaris suficients per a compensar la manca de llargada; perquè fet i fet no cal pas que una cosa sigui llarga per tal que sigui bona.

Els problemes del tràfec

Arreu del món és avui dia impossible d'escapar-se del problema de la circulació.

L'Associació Sueca de Propietaris d'Autobusos, acaba de demanar que s'obligui tots els cotxets de passejar criatures, a portar un llum al davant i un altre al darrera.

Com es creia que els autobusos no havien de témer res d'un petit cotxet, ja sigui empès per la «nur-se», ja per la mare, però no, hom els demana dos llums, que alguna vegada es convertiran en tres si el que empeny el cotxet se n'ha de posar un al darrera, en substitució del que taparà amb el seu cos.

Posició del jove

Saber voler i voler saber

El pare, ciutadà.—Vés somniant, que ja hi trobaràs el pa.

El fill, llibertatà.—Ja ho sé; vós sabeu voler i jo vull saber; vós sou llest, àgil, hàbil en el tracte social i mundà, d'aquest món que ja hi ha segles que és social i ciutadà. Vós, home fet, ja hi teniu la mà trencada, en el seu sistema de vida, de relació. Us envanieu de saber-vos situar, adaptar, col·locar segons les circumstàncies. Dieu: avui som a l'any tal i ací cal cantar segons aquest to, i no vull desentonar. No volem veure que heu renunciat a la vostra raó més humana, i, doncs als vostres drets essencials. Dieu que sabeu tenir-vos i evolucionar i no volem veure que us fan seguir. Sou una anella d'una cadena infinita que us mou—volem creure—harmònicament. Jo vull deturar-me i veure si el moviment de la cadena és noble. El meu cos és material, però vull defensar la meua ànima de materialitzar-se. I vull fer esforços per tal d'influir en el moviment de la cadena, resistint-me a ballar certes danses animals: fox-trot, cameltrot, i altres trets de bèstia, encara que bufi un vent, un corrent, una moda de ramat infrahumà. Heu pregat tant de temps, vulgues-no-vulgues, en els alts i baixos socials i polítics, que copseu avui amb gran facilitat i rapidesa les posicions i si-

tuacions que es presenten, i gairebé sempre us hi teniu amb naturalitat, rarament us atrapen badant o abs-tret; sempre esteu «al tanto», com vós dieu, amatent, a l'aguait; però també fins sense esforç, a causa d'un entrenament més fort que vós mateix, us emmotlleu automàticament o instintivament. Us haveu avesat tant a renunciar que ja no us adoneu que cediu, o, encara, us creieu que civilització és ajupirment; esteu tan fet a inclinar-vos que us fa mal de redreçar-vos. Els principis són per a vós una bella cantarella sense imperatiu, si no una cançó empipadora. No us cal voler saber: sabeu voler sense pena ni glòria: rutlleu amb el corrent, i amb molta mà esquerra, amb molta vivor. Jo, per contra, pels esforços que faig de pensar si cal o no cal seguir tal o tal corrent, si és honest o no, si convé o no espiritualment de seguir-lo, si és de seny digne ajupir-se fent el viu, fer el mort per viure, rebel·lar-se amb valentia, resistir quan el vent bufa contra els principis, etc., sento cada cop més clara la veu de l'esperit, i no vull deixar-me anar voluptuosament i fàcilment pel pen-dís, per la rutina. Sense un mínim de liberalisme no podríem conviure.

DELFÍ DALMAU

LA SERPENT DE PLOM

En mig de la impassibilitat dels uns i de la inútil protesta dels altres, el tub de plom del telèfon automàtic va lligant tota la ciutat. Quan, temps endarrera, va aparèixer per primera vegada en els nostres carrers aquesta serp de la Companyia Telefònica, s'alça de entre la premsa o del si d'algunes organitzacions un crit de protesta i el reptil metàl·lic, espantat o no, tornà a entafurar-se al cau. En altres llocs, d'una escomesa semblant no va alçar-se mai més, i hagué de fer la seva via per camins amagats, els únics que escapen a la seva condició.

A Manresa, no havia passat encara un any que tornava a aparèixer a la via pública. Primer, amb timidesa, començà arrossegant-se portuga per sota les pedres dels balcons. Després poc a poc en veure que no sortien obstacles a la seva marxa s'anà desvergonyant i deixà

ben visible el seu rastre en les façanes de les cases, que són la cara de la ciutat. És més, encara. Resentiment, i sens cap mena de vacil·lació, ha saltat d'una casa a l'altre, i d'una acera a l'acera del davant, de manera que a l'entrada de cada carrer i l'alçada d'un primer pis, una línia metàl·lica el travessa de banda a banda, com un senyal de pas interdit o com els preparatius d'una festa d'enramades.

Ara ja no cal pas que adduim cap raó estètica, que potser tampoc no enterniria ningú. Gairebé ja només cal preguntar, si realment aquesta serp de plom, gaudeix del privilegi d'arrossegant-se lliurement pels llocs que li semblin més escaients de la ciutat.

A les dues tarda

Les forces lanquis a Haití

Londres.—Conten els haitians que un avió nordamericà llençà bombes contra la població causant molts danys i que els soldats nord-americans dispararen sense pietat contra un grup de manifestants que anaven desarmats.

“El Fakir de Bengapur”

s'estrena dijous a Romea

Dijous, a les deu del vespre, s'estrenarà aquesta obra al Teatre Català Romea. És l'obra escollida per la tercera de les sessions selectes organitzades per la Tertúlia Catalanista.

«El Fakir de Bengapur», obra original de Fulton Quersler i Lowell Vrentano, ha estat traduïda i adaptada per nostre amic Josep M. Planes.

Es tracta d'una obra de gran originalitat i de mistari, destinada a obtenir entre el nostre públic l'èxit sorollós que ha obtingut en altres països. Per aquesta obra el Teatre Romea, és convertit en una mena de circ, i l'acció teatral es desenrotlla tan a butaques com a dalt l'escenari.

L'estrena ha desvetllat interès.

EL DIA

DIARI D'ESQUERRA REPUBLICANA

Redacció i Administració:
Cirera, 13 - Teléfon 342

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

A Manresa 2' ptes. el mes
A fora . . 2'50 » » »

El número corrent 10 cèntims

Anuncis comercials, esqueles mortuòries i encaixos, a preus de tarifa.

Aquest número ha passat per la prèvia censura governativa